

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD

No. 14.

Caroma, Wash. Juli. 25, 1894.

Vol. 4

Forunderligere end et Eventyr.

(Efter F. H. 1885.)

(Slutning.)

Engen af de nylig Døbte havde ofret Mere ved at blive Kristen end Begait, der ved Daaben betegnende nok havde antaget Navnet Paul. Han havde opgivet sin Stilling som hele Stammens Høvding og modstod stadigt al Spot og alle Fristelser — man tilbød ham blandt Andet 40 Tæpper — til at vende tilbage til Fort Simpson. Tidligere havde han været i høi Grad raa og voldsom, nu var han sagtmodig mod sine Modstandere. Imidlertid blev Fristelsen til at vende tilbage ham for stærk. En Dag, nogen Tid efter sin Daab, sammenkaldte han sine Venner og fortalte dem, at han maatte gaa bort og vende tilbage til sit gamle Liv. Han gik ombord i sin Baad, idet han sagde, at han ikke kunde lade være dermed, han blev dreven bort, han vidste, at han gjorde Uret, maatte skulde han gaa evig fortabt, dog han maatte gaa. Med Tårer i Øinene seilede han bort.

Han kom dog snart tilbage. Da han havde seilet en Milsvai, gik han iland og gennemgik en saadan Glendighedens Nat, at han sagde, at Ord kunde ei beskrive den, og at han hellere vilde dø hundrede Gange, end atter udstaa en saadan Sjeleangst. Han bad til Gud, anraabte om Synderforladelse og vendte tilbage. Duncan modtog ham med Villie koldt, men fandt snart, at det var Alvor med ham. Siden den Tid blev han fast i Troen til sin Død. Han var Duncans trofaste Hjælper. Ikke alene gav han de Inddøbte et godt Exempel ved Flid i det jordiske Kald, han havde valgt (Tømmer og Møb. l. Hveder), men hvor han kunde, hjalp han med i Omvendelsesværket. En Dag talte en gammel Mand til Duncan om, at han var for gammel og dybt nede i Synden til at ombende sig, da sagde Begait: „Jeg er en Høvding, en Tilmjshøvding. Du ved, at jeg har været slet, meget slet, ligesaa slet som Nogen der her er tilfede. Jeg er voxet op og bleven gammel i Synd, men Gud har forandret mit Hjerter, og han kan forandre dit. Tænk ikke paa at undskyld dig i

dine Synder med at sige, at du er for gammel og for slet til at blive bedre. Intet er umuligt for Gud. Kom til Gud og forsig hans Veie. Han kan frelse dig.“

1869 var Begait paa Hjemkomsten fra Naasfloben bleven syg i Fort Simpson. Han sendte gjentagne Bud til Duncan om at komme derop til ham, men til sin store Sorg var det denne umuligt. Begaits sidste Brev lød saaledes: „Kjære Hr. Duncan. Dette er mit sidste Brev for at sige, at jeg er meget lykkelig. Jeg er isærd med at gaa til Hvile fra al Nøie, Prøvelse og Fristelse. Jeg er ikke bange for at møde min Gud. I mit smertefulde Begeme kommer jeg altid Vorherre Jesu Christi Ord ihu.“

De, som besøgte ham i hans Sygdom, fortalte, at han stadigt takkede Gud, at han hindrede ham i at flade Duncan, da han havde besluttet at flaa ham ihjel.

I Slutningen af 1833 fandt den næste Daabshjortelighed Sted i Metlakatta. Past. Dundas, en af Stiftets Missionsprester, besøgte Stedet og døbte 39 Børne og 13 Børn; havde ikke Mange været fraværende, vilde rimeligvis endnu Flere været blevne døbte. Alt gik nu sin rolige Gang fremad. Sex Maanedes senere skriver Duncan: „Et stort Antal forberede sig nu til Daaben, og jeg haaber, at snart vil hele Nybygden være kristnet. Alle de Døbte ere blevne og blive meget friske. Over Mange kunne vi glæde os over, men nogle faa ere saldne og blevne udelukkede; paa En nær have de dog Alle bittert angret deres Synd og kjæmpe for at vende tilbage igjen.“

„Hvorforhelst vore Indianere gaa,“ skriver Duncan, „føre de deres Religion med sig, og de samles altid om Søndagen til Gudstjeneste og faa faa mange Hedninger som mulig til at være med. En Indianer fra Fort Simpson, der havde modtaget en god Del Undervisning af mig (Hjort han ikke bor her) kom her for faa Dage siden og bragte syv unge Mænd med sig fra en af Byerne øverst oppe ved Naasfloben, over 20 Mil herfra. Han havde boet i denne By som Peltshandler men havde ogsaa flittig aagret med sit Bænd for Gud og forkjædt Evangeliet, hvor det ikke var hørt før, og havde mødt

for Opmuntring og piensynligt Held. Skjønt de havde ifinde at vende hjem Dagen efter, besluttede de dog at blive Søndagen over, at de maatte modtage yderligere Belærelse at bringe hjem med til deres forventningsfulde og hungrige Stammer.

De Indfødte i Fort Simpson vare stadig Gjenstand for deres omvendte Landsmænds Omsorg, som fra Tid til anden besøgte dem „for at vække dem.“ Hedningerne der hørte dem med Uærbødighed og Opmærksomhed.

1864 Njød Missionen i Metlakatla sin første Afslægger, idet Missionæren, Past. Doolan, der blev sendt dertil, drog afreiste til Indianerne ved Naasfloben med en indfødt Indianer, Samuel Marsden, som Ratschet. Vi havde her ikke Leilighed til at gaa ind paa nærmere Beskrivelse af Past. Doolans og hans Efterfølger Past. Tomlinsons Gjerning. Ogsaa her har man anlagt en kristen Landsby, Kincalith, der ifølge de sidste Beretninger (1869) havde 60 Beboere. Hedningernes Fiendskab og derved forarsagede Uroligheder have hindret Gjerningen i at gaa saa hurtig fremad her som i Metlakatla.

Gjerningen her fik stadig Vidnesbyrd fra de forskjellige Sider. 1866 skrev en romersk katolsk Handelsmand: „Det er med den største Glæde, at jeg kan afslægge Vidnesbyrd om det store Gode, den værdige Hr. Duncan har udrettet i Metlakatla. For nogen Tid siden gik der Rygter om, at hans Indflydelse over de Indfødte var ved at tage hurtig af, og at han benyttede ethvert Middel til at hindre hans Folk i at handle med de Skibe, der anløb Pladsen. Hvad den første Paaastand angaar, da er den ligesom latterlig. Den Tillid, Hr. Duncans mørkladne Folk sætter til ham, er aldrig et Dieblil blevet rokket, det er en Kjendsgjerning, at den daglig er i Tillagende, som den Tilvæxt, Befolkningen faar udenfra, nok som udviser, saavel som den Fjer, hvormed enhver Befaling af ham, til Bedste for Samfundet, adlydes. Et betegnende Exempel herpaa saa jeg selv i den Redebonhed, hvormed de udførte hver sin Andel af Arbeidet paa Veiene eller betalte Bederlag derfor i Tapper o. s. v., Alt var frivilligt, og de saa Frugterne deraf udenfor deres egne Døre. Deres Hjertes synes at være fængslede til deres lille By, thi man kan ikke idømme dem en større Straf end at forviise den fra den og dens Grundlægger.“

„Hvad den anden Paaastand angaar om Forbud mod Handelen, saa skal jeg blot bemærke, at den er ligesaa ugrundet som den første. Jeg var selv paa en Handelsreise og opholdt mig ti Dage i Metlakatla, og Hr. Duncan stod mig i alle Maader bi i at handle med de Indfødte. Uarsagen var tydelig nok, vi handlede ikke med Brændevin. Denne Handel er forbudt her, deraf kommer Raabet om, at man hindrer Handelen.“

Om Befolkningen siger han: „I det Hele taget er Hr. Duncans Folk flittige og ærbuelige; de ere høflige og gæstfri mod Fremmede, og hvis de blive tilbørlig beskyttede af Regjeringen mod Giftfælgene (Brændevinshandlernes), ville de med Tiden blive et taktrigt og velstaaende Folk.“

Lignende Behømmelser høres fra mange andre Sider. „Motsætningen mellem Indianerne ved Fort Simpson,“ skriver den flotte Naturforsker Mackenzie, der opholdt sig her en

Vinter, „og Beboerne af Metlakatla er som mellem Mørke og Lys, hist er Alt Uvidenhed, Barbari, Redværdigelse, Slidenhed og Ondt, her sees allevegne Folke dannelse, Fremskridt, Oplysning, Renlighed og Kristendom.“

„Verden“, skriver Kommandør Wahne, „undervurderer den Gjerning, som Mænd af Hr. Duncans Art udrette blandt de sjerntboende Hedninger, thi den vægrer sig ved at tro den Kjendsgjerning, at Vilde, som disse Kystindianere ultvivstomt ere, kunne modtage og beholde Indtryk, der staa i saa yderlig Modstrid med deres Natur og Sædvaner.“

„Rygter om Deres Mission.“ skriver de Forenede Staters særegne Indianerkommissær Colyer til Duncan 1869, „er gaaet hele Kysten op og ned, og Enhver sagde til mig: Vil De se, hvad man kan bringe det til med Indianerne, saa maa De besøge Hr. Duncans Mission. Godt, jeg har seet den, og De fortjener Deres strengt erhvervede Berømmelse. Jeg har besøgt næsten alle Stammerne i Kansas, i de indiansterritorier, Ny Mexico, Oregon, Alaska og kun i en eller to Missioner (den presbyterianske blandt Kirkerne og en episkopale i Minnesota) har jeg truffet noget deres Mission lig. Deres Bogen sang for mig, det lod saa hjemligt, Folk indbød mig i deres Huse, og disse udviise en saa mærkelig Forbedring i Sammenligning med deres hidtilværende Beboelser, at jeg inderlig glædede mig. Broder i vor velsignede Forsøfers Gjerning, tab ikke Modet. Hold fast ved Kristus og hans Tjeneste. De er af ham bleven ført til store Ting. Vær vis paa, at han vil føre Dem til endnu større Seire til hans Ære.“

Kommunens timelige Ansiggender bestyres af Legat, og 12 Mænd, samt de 20 Byboende med Duncan som Formand. Byboendene havde en smuk Uniform, og dertil valgtes kun de mest fremragende blandt de kristne unge Mennesker. Skjønt Beboerne levede i Fred indbyrdes, var der nok at tage vare paa, navnlig paa Grund af Forbudet mod Brændevinshandel, en uundgaaelig Betingelse for, at det gode Verk kunde blive ved at gaa fremad. I Oktober 1865 skriver saaledes Duncan, at et Parti af fremmede Indianere, forbitrede over, at han havde konfiskeret et Parti Brændevin, de havde indsmuglet, havde grebet et Barn i Metlakatla og sønderrevet det med Tænderne. En anden Gang, da han sendte 5 Indianere ned at fængsle Færeren af et Brændevinssmuglerflib, dræbte dettes Besætning den ene af dem og saarede haardt to af de Andre. Hvilken Magt Duncan havde over Indianerne i Metlakatla, sees blandt Andet deraf, at da et Krigsflib var kommet dertil for at gribe tre Indianere, der havde dræbt to hvide, kunde de ikke saa sat paa den Trede af disse, skjøndt de truede med at bombardere Byen; men da Duncan kom hjem, besluttede han sig til at overgive sig til det første Krigsflib, der anløb Kysten, og gjorde det ogsaa, skjøndt der gik et halvt Aar hen, inden det skede. Og han var dog endnu en Hedning, men blev siden efter sin Frikjendelse døbt af Biskopen.

Saa godt svarede Anskaffelsen af Skibet og Handelen, der dreves med det, Regning, at i 1867 var der foruden godt Udbytte til Aktieholderne for Overstuddet bleven bygget en Sagmølle, en Smedie, et Sæbesyderi og et stort Hus, der dels var Raadhus, dels Torvehal. I dette fik ogsaa de fremmede

Indianere, der besøgte Byen, Bolig, hvormed ikke alene megen Ulempe blev undgaaet, som de vilde have forvoldt. Beboerne ved at tage Ophold hos dem, men hvorved de tillige bleve tilgængelige for Duncans Undervisning, saameget mere som de betragtede sig som hans Gæster. Søbesynderiet lykkes saa godt, at man kunde sælge en Stang Sæbe for 15 Cents, som før kostede \$1. i Varer, og med den billigere Pris brugtes naturligtvis mere, og Renligheden tiltog. I Missionshuset bleve endel ældre Piger opdragne for at kaffe de unge Mænd bedre Koner, end der hidtil havde været til at faa, og saa stor var Tilliden til Duncan, at Ungen blev gift uden hans Samtykke. Som et Tegn paa den fremstredne Folkebanelse kan det ogsaa anføres, at Brevskrivning var meget afholdt; Handelslibet afgik sjældent uden at tage en Post paa 200 Breve med fra Indianerne til deres Slægtninger i Hovedstaden.

Det Missionsfind, hvis Mangel saa smertelig føles i mange gamle, kristne Menigheder og hos mange Troende, mangiede ikke her. Blandt alle Klasser af Samsundet herskede der en levende Nitraa efter at bringe deres hedenste Lands mænd Evangeliet. Hvor de paa deres Reiser kom, søgte de at samle saamange som mulig til deres Gudstjenester, og adskillige af de yngre anvendte en stor Del af deres Tid som Lægprædikanter. I en deri Landet udkommende Avis hedder det: Ved Fortlandsfjord fandt vi, at Tschakofvas, den mægtigste Høvding for Naas-Indianerne, havde staaet Leir med et stort Selskab, der fangede og tørrede Lax. De vare særdeles høflige, og da vi landede, stode de fast at bære alt vort Rejsegods op til vort Telt. Om Lørdagen sloge vi vort Telt op nærved Leiren, og om Søndagen holdt Thomas, vor Tolk, en kristen Indianer fra Metlakatla, Gudstjeneste Formiddag, Eftermiddag og Aften. Thomas talte saa flydende, at det maa have forbausset de Indfødtte. Sangen var god, især Kvindernes, men Røgen i et indianer Hus, i hvilket der tørres Lax, er alt andet end behagelig." Et andet Sted hedder det: "En af vore kristne unge Mennesker sluttede sig ifjor Sommer til Stammen ved Fort Simpson paa dens Laxefangst og prædikede hver Søndag i over to Maanedes for dem. Næsten hele Stammen lod Arbejdet hvile og besøgte regelmæssig Gudstjenesten."

For at udvikle navnlig den timelige Side af Nybygdens Velfærd og kaffe den opvoksende mandlige Ungdom Arbejde paa Stedet selv, foretog Duncan en Reise til England 1870. Han satte sig her ind i forskellige Haandtering, lærte at spinde Reh, at væve, at spille paa Blasinstrumenter o. s. v. E. helt Nar var han borte, og i hans Fraværelse gik Alt for sig i den største Orden, Byraadet styrede Alt i den sædvanlige Mand.

Om 27 Februar ifjor kom han hjem efter en Fraværelse paa 13 Maanedes. Dampskibet havde lagt bi Aftenen iforvejen to Mil fra Metlakatla, men Rygtet om hans Komme var naaet derhen, og tidlig den næste Morgen kom en stor Baad for at hente ham hjem. "Da vi fik Landsbyen i Sigte," skriver han, "Mev efter Aftale et Flag heiset paa vor Baad til Tegn paa, at jeg var ombord. Meget snart kunde jeg skjelne en stor Mængde Flag vaiende over Byen, og Indianerne ilende ned til Landingsstedet. Før vi naaede Kysten, havde

store Skarer forsamlet sig for at byde mig velkommen. Da jeg steg ud af Baaden, løb et Kanonstøb, og da jeg var vel paa Landjorden, løb et andet. Nu ilede nogle af de anseeligste Mænd frem i Skaren, kom frem med Hattene af, og hilste mig med megen Varme. Da jeg gik frem, affyrede Byensdene deres Bøsser, alle Hattene bleve svingede, og man styrkede frem at gribe min Haand. Jeg blev nu omgivet af en Skare bevægede Ansigter, af hvilke mange bære Præget af en dyb Bevægelse, og Øinene glimrede af Glædestaarer. Mens jeg kæmpede mig frem til Missionshuset, havde jeg nær overset Skolebørnene. De kjære Smaa vare blevne stillede i Række paa den ene Side og stode Alle stumme i Forventning af Gjenkjendelsen. Jeg klappede Nogle af dem paa Hovedet, og banede mig derpaa med næsten overvældende Følelser Vej til mit Hus. Hvor sødt var det at finde mig igjen i mit eget lille Bærelse og endnu sødere at talke Gud for al hans Bæjærmende Naade mod mig. Da en Masse Folk trængte sig ind i mit Hus, belalede jeg, at der skulde ringes med Kirkekloffen. Stroy ilede de til Kirken, og da jeg traadte ind var den fuld. Hvilket Skue! Efter saa Minuters Tausshed forenede vi os i Taksigelse til Gud, hvorpaa jeg tistalte Forsamlingen i omtrent 20 Minuter. Derpaa gik jeg, ledsaget af adskillige kristne am for at besøge de Syge og de meget gamle, som man fortalte mig, bade indstændigt om at faa mig at se. Hvad der paafulgte, var meget rørende. Mange forsikrede mig, at de stadig havde bedet Gud om, at de maatte blive i Live, at de kunde faa mig endnu engang at se, og at Gud havde hørt deres Bønner og oplivet deres Hjerter efter megen Graad..

Naar vi nu betænke, at det er en enkelt Mand, hvem næst Gud Alt dette skyldes, at det er ham, der baade har sørt Folket til Herren, grundlagt et borgerligt, selvstyrende Samsund, der forestaar Handel og forskellige Industrigrene, og at det kun er saa Nar siden, at denne Missionsgjerning begyndte, saa maa vi vel sige: Det er endnu forunderligere end et Eventyr.

Bekjendtgjørelse.

Nordre Pac. Specialkonferens, møder hos Past. V. C. Fosli i Stanwood Washington Kl. 9 den 9de August; og Mødet varer til om Eftermiddagen den 15de August. Kirkeindvielse Søndag den 12 August, hvorfor alle Præster anmodes om at tage sine Præsteklæder med.

En betydelig Del af Tiden vil blive anvendt til offentlige Møder i Menigheden til Behandling af saadanne Emner som: Ungdommens Bevarelse for Kirken. Den rette Bægmandsvirksomhed o. s. v. Forhandlingsgjenstande i Præstekonferensen vil vel fornemmelig blive vor indre Mission og Pacific Lutheran University og desuden andre Ting som maatte komme op til Behandling.

Det var oprindeligt bestemt, at Konferensen skulde holdes i Parkland og begynde den 1ste Aug., men Kirkeindvielsen i Stanwood gjorde en Forandring af Tid og Sted ønskelig. Parkland faar med Guds Hjælp sin Del af saadanne Møder til Høsten.
B. Mission.

The Pacific Lutheran University

i Parkland, nær Tacoma, Washington, begynder, om Gud vil, sin Virksomhed den 25 Oktober, 1894, Kl. 9.

Indmeldelser af Elever, bør indsendes snart muligt til Undertegnede og burde helst være ledsaget af Vidnesbyrd fra Præster af den norske Synode eller andre Mænd, som vi har Kjendskab til. Enhver Gut eller Pige paa 14 Aar og derover, som har lyst til at lære og er villig til at rette sig efter Skolens Regler, er velkommen.

Enhver Elev har under Bærerens Tilsyn Ret til at vælge de Fag, han ønsker at drive.

Bygningen er rummelig. Som Regel vil der være blot to Elever i hvert Værelse, der er forsynet med de nødvendige Møbler. Alle Værelser er vel ventilerede og skal opvarmes med Damp. Enhver Discipel maa holde sig med Klæder, Bøger, Sengklæder og Haandklæder.

Udgifterne vil for dette Skoleaar blive:

Kost.....	\$2.00 pr. Uge.
Værelse.....	fra 25 cts til \$1.00 " "
Skolepenge (Tuition).....	\$1.00 " "

Undervisning i Musik betales særskilt.

Hvad tilreisende Disciple betaler over \$20.00 for billigste Ticket fra deres Hjem til Parkland, skal refunderes dem af Kostpengene, naar de opholder sig ved Skolen de tre Terminer i samme Aar.

I Forbindelse med Høiskolen er det Tanken, ogsaa at drive en Skole for Børn, hvori disse skal undervises i Common skolen s almindelige Fag og desuden i Religion og Norsk, og for dem, som maatte ønske det, Religion paa engelsk.

Udgifterne ved denne Afdeling vil blive:

Kost for Børn op til 12 Aar.....	\$1.25 pr. Uge.
" " " fra 12—15 Aar.....	\$1.50 " "
Værelse.....	.10 " "
Skolepenge.....	.35 " "

For nærmere Oplysninger henvende man sig til B. Parstad.

Parkland, Pierce Co., Washington.

Byggearbejdet.

Herom har der i lange Tider intet staaet at læse i Herald. Grunden dertil har vel helst været den, at der ikke har været noget nyt at fortælle. Nogle saa Mænd har arbejdet stadigt i længere Tid, og det er Tanken at lade dem holde paa, saalænge der kommer ind saavidt af Bidrag, at vi kan staffe dem med deres Familier lidt at spise og desuden have nok tilovers til at købe Spiger, Olje og andre nødvendige Ting til Arbejdet. Kan vi bare saa blive ved paa denne Maade, saa vil Plastringen og Snekearbejdet nok blive færdig til Indvielsen. Men det er ikke alt. Varmeapparatet maa til den Tid, eller idetmindste stor bagefter, gøres færdigt, og da maa vi ud med omtrent \$3000 i en Slump. Hvor skal denne Sum komme fra? Desuden gaar der en Mængde Penge til at istandsætte og møblere Kjøkken og Spisestue, og de

mangfoldige andre Værelser rundt om i Bygningen, som skal være til Disciplernes Brug; vi mangler en Mængde Døre med Tilbehør samt en Masse mindre Ting, som ikke her kan opregnes. Der er altsaa fremdeles rigelig Anledning for Venner af Sagen baade fjært og nær til at faa være med og hjælpe, og vi har det Haab, at de ikke skal angre paa, hvad de saaledes gjør. Man siger, at der paa sine Steder i Østen ikke er haarde, men netop gode Tider. Er dette sandt, saa bør Folk paa saadanne Steder vise sin Taknemmelighed for denne uforstydte Raade ved flittigt at hjælpe de mindre heldigt stillede, og saadanne er netop vi herude, som stræver med denne vanskelige Gjerning. I en Beretning om Minnesota Distrikts Aarsmøde, som vi nylig læste i C. L. R. heder det, at Synoden glædede sig over de rigelige Bidrag, som i Aarets Løb var indkomne til „Pac. Luth. University.“ Det er maa vel være en Feiltagelse af Indsenderen, eller ogsaa ser denne Sag ganske anderledes ud fra Østtiden end fra Vesttiden. Vi har ikke syntes, at Bidragene var rigelige, men forholdsvis baade saa og smaa. Bistnok har vi faaet ind mange Penge, men, naar man betænker de mangfoldige Krav, som vi har maattet møde baade for Renter og forsalde Vaar, smaa og store, samt, at vi under alt dette maatte se til, at det ikke blev altfor længe, før den Bygningen blev færdig, saa er det ikke vanskeligt at indse, at de, som er afhængige af denne Kasse for sit daglige Brød, har siddet og fremdeles sidder paa smal Kost og ikke tør tage det nødvendige, men bare det aller-nødvendigste til Livsophold for paa denne Maade at spare saa meget som muligt paa Udgifterne.

Udgifterne er altsaa ikke lyse, men vi staar ikke paa Afgrundens Rand heller, og vi tænker hverken paa at slutte med Arbejdet eller Tiggeriet for Skolen. Som Tiggerer i burde dog ikke Opraab om Hjælp for en saadan Sag opfatte. Den lutheriske Kirke har jo hele Tiden arbejdet ivrigt for sund Oplysning for baade Ung og Gammel. Den norske Synode har ogsaa i dette Sigle vist sig som et ægte lutherisk Samsfund, idet den har arbejdet baade for Børnenes Undervisning i Guds Ord i Hjemmet og i Religionskolen, og tillige for at oprette højere Værestatter ikke bare til Uddannelse af Præster og Skolelærere, men ogsaa for at Undommen ialmindelighed kan erholde en mere fuldkommen Skoledannelse uden at blive udsat for Sekternes og Britænkernes giftige Paavirkning. Hidtil har der ikke været nogen saadan lutherisk Værestat ved Pacific Kysten, og her trænges en saadan maaske mere end paa de fleste andre Steder. Betragter derfor, kjære Venner, vore saa ofte gjentagne Opraab om Hjælp til denne Anstalt som Opsfordringer fra den lutheriske Kirke til dens Medlemmer om med forenede Kræfter at bygge en Fæstning for den ogsaa ved denne Kyst. En Fæstning, over hvilken det rene lutheriske Flag skal vaie, og inden hvis Mure man skal beslutte sig paa at oplære og ubiuse aandelige Studsmænd til at udbrede Sandheden og forsvare den mod dens mange og farlige Fiender.

Muhammedansk Mission. Ex Konsul Russell Webb arbejder for Jesum i Østen. Han erklærer at han i dette Aar vil anvende \$150,000 for Djævelens; det skal stes ikke undre os, om det vil lykkes ham at hverve adskillige Tilhængere ved en saapas stor Sum. I disse haarde Tider er Penge en fristende Volkemad, om det endog gjælder at blive Muhammedaner.

Ogsaa en Dom over Brekhusbevægelsen.

* * *

Denne Bevægelse er tidligere af „Herald“ bleven nævnt som Humbug og som farlig i Kirken, fordi den vilde svække Tilliden til det skrevne Guds Ord. Denne Mening fastholder vi endnu; og for at vise, at det ikke er bare den norske Synodes Folk, som forlaster dette Sværmeri, skal vi anføre, hvad en Indsender (*G. H. G.*) siger om Brekhus og hans Virksomhed i Bladet „*The Workman*“ for 5te Juli, d. N.

Etterat have fortalt forskjelligt fra den forenede Kirkes sidste Aarssmøde, ved hvilket han var nærværende, fortsætter han saaledes:

„Et andet besynderligt Fænomen, som visstnok er noget nyt i den lutheriske Kirke, er den saakaldte Brekhusbevægelse. Brekhus er en ung norsk Lægmand fra Seattle“ (Stad ved Bæres Paulsbo) „Wash“. Forleden Vinter var han syg, og under denne Sygdom faldt han undertiden hen i elstags bevidstløs Tilstand. I denne Tilstand pleiede han at prædike og formane paa en alvorlig og kraftig Maade. Møde af Presterne blev opmærksomme derpaa og toge sig af Sagen. Den vakte megen Opsigt rundt omkring, og Folk kom fra fjært og nær for at se og høre. Saa gjorde man Anstalter til at tage ham ind i Kirken og lægge ham paa en Sofa, hvorfra han da under mange Rykninger og Bredninger af Begemet pleiede at tale for fuldt Hus. Senere blev han istand til at staa opp og tale uden disse Krampeanfald. Hans Prædiken sagdes at være sund i Læren og kraftig til at vælte de ligegyldige og verdslige Indede Mennesker.

Denne unge Mand blev bragt til Øien af Bisk. Tollefen fra Tacoma og var tilstede under Mødet i St. Paul. En Reporter for *Minneapolis Tribune* afskrev Brekhus en Søndag, førend han prædikede i den Kirke, hvortil Augsburgs Professorer og de fleste af Studenterne hører. Til denne Reporter, siges han at have erklæret, at han aldrig i Forveien ved, hvad han kommer til at tale om; at han ofte ikke engang ved, at han taler, og at han under Viden hører sine egne Ord, men ikke ved af, at han tænker paa hvad han siger. I Minneapolis blev han indført for en uhyre Forsamling af Prof. Sverdrup.

Han talte en Aften i „Auditorium“ (den Sal, hvori den forenede Kirke holdt sine Møder) i St. Paul, dog ikke, saavidt vi har forstaaet, med den forenede Kirkes Tilladelse eller under dens Tilsyn. Der havde vi Anledning til at høre ham. Han opstod som sin Digt den første Del af det rige og kostelige femtende Kapitel af Johannes Evangelium om Vintæret og Grenene. Vi kunde følge ham gjennem den første Del, seend hans Tale blev altfor heftig og hurtig. Det var mere en Formaning end en Udlæggelse af Skriften. Ligesom næsten alle andre Bækkelsesprædikanter formane han til at bære Frugt, men han forklarede ikke, hvorledes vi skal blive levende Grene paa den rette Vinstok. Hans Opsørsel under Talen var sidsende. Han klappede i Hænderne, slog paa Bibelen, trampede med Fødderne og løb hurtigt fra en Side til den anden.

De, som forstod ham fuldkommen, siger, at de har hørt

af andre Lægmand tale bedre end han. Hans Beundrere paa Staa og offentliggjør den Paastand, at han er en Profet, som er indblæst af Gud. Han skal drage fra Sted til Sted og holde Bækkelsesprædikener, hvor han faar Anledning dertil.

Denne Bevægelse har fremkaldt et helt Røre blandt Nordmændene. Det er især „Augsburgpartiet“, som begrundet og opmuntrer den.

For egen Mening er, at det er en mildest sagt uund og farlig Bevægelse. Ikke, at vi vil sige, at Hr. Brekhus ikke er oprigtig eller forresten er et stort Menneske. Heller ikke vil vi anklage ham for at forkynde falske og farlige Lærdomme. Alligevel beklager vi Bevægelsen.

Først, fordi der aldrig er nogen Sikkerhed for, hvad en saadan vil komme til at sige. Det kan være, at han igaar ikke sagde noget, som var galt; men, hvem ved hvad et Menneske, som ikke har sin fulde Bevidsthed, kan komme til at sige næste Gang. Nu skal jo en Herrens Tjener give Agt paa sig selv og paa Lærdommen; han har ingen Ret til at forlange af Folk, at de skal komme og høre paa en Mand, som Kirken hverken har uddannet eller prøvet eller kaldt til Tjenstedet, og om hvis Ytringer han ikke har nogen som helst Sikkerhed. Her er et stort Ansvar.

Andet. Fordi den vækker en sggelig Higen efter det pirrende og nye. Det ordentlige Læremøde og de almindelige Gudstjenester i Kirken bliver forsmættede og foragtede. Folk vil forlange og vente noget overordenligt, hvis de skal komme til Kirken.

Tredie. Selv om denne Mand (Brekhus) er og forbliver sund i Læren—men herom har vi jo ingen Forsikring!—saa vil der opstaa en Hær af saadanne, som vil søge at efterligne ham, og som sikkert ikke alle vil være sunde. Da Moody begyndte sin Virksomhed, var hans Lære forholdsvis ren, men hvitken Digel af egenretfærdige og farlige Efterlignere er ikke senere opstaaet, som har rokket og ruineret Tusinders Tro.

Fjerde. Den vil nære den Anskuelse hos Folk, at Studium og en ordentlig Uddannelse ikke er nødvendig for dem, som skal forkynde Evangelium. Altsaa behøver vi ikke Collegier eller theologiske Seminarier. En ustuderet Mand som Brekhus kan gjøre langt mere godt end de Prester, som er uddannet paa Latinstoler og Seminarier.

Femte. Det værste af alt er, at, hvis denne Mand er u middelbart opvakt, sendt og indblæst af Gud, saa kan ikke Profeternes og Apostlernes Inspiration have været tilstrækkelig. Da er det gamle Guds Ord utilstrækkeligt. Vi behøver en ny Aabenbaring, nye Profeter.

Og har ikke dette været det, hvormed Djævelen har fristet og bedraget Menneskene fra Begyndelsen af? Guds Ord er ikke nok; æd af Kundskabens Træ, da skal I blive som Gud.

Dette har været det dræbende Princip i alle falske Religioner. Det foruroligede den første kristne Kirke baade i Apostlernes Livstid og efter deres Død. Det vandt hele Folket for den falske Profet Mohamed. Det vilde have loakt Reformationen ved Wiclau Profeterne, hvis det ikke gands været for Luthers urokkelige Tro paa, at det skrevne Ord var tilstrækkeligt. Det er den Bildfarelse, paa hvilken

Swedenborgianismen, Mormonismen, Spiritualismen, Advetentismen, Theosofismen, *Christian Science* osv. er bygget.

Nei, nei, lad os som Lutheranere holde fast paa den gamle Tro. Guds Ord er den eneste og fuldkommen tilstrækkelige Åbenbaring fra Gud. Prædikeembedet, indfistet ved Kristus og brugt og velsignet i Kirken fra Begyndelsen af, er Guds Bei og Naade at virke paa.

Gud bevare sin Kirke fra at fare vild i disse vanskelige og farlige Tider.

Synodalforfatning

for

Synoden for den norske evangelisk-lutheriske Kirke i Amerika.

[Til Hjælp og Vejledning for Menigheder, som agte til næste Høst at optages i Synoden, aftrykkes her den norske Synodes Konstitution.

Kapitel I.

Om Synodens Navn, Bekjendelse og Kirkeskifte.

§ 1. Det Kirkesamfund, som hidtil har været kaldet "den norske evangelisk lutheriske Kirke i Amerika" antager herved Navnet: "Synoden for den norske evangelisk-lutheriske Kirke i Amerika."

§ 2. Den eneste Kirke og Regel for Synodens Tro og Lære er Guds hellige Ord, aabenbaret i det gamle og nye Testaments kanoniske Bøger.

§ 3. Synoden bekjender sig til den norsk lutheriske Kirkes symboliske Bøger eller Bekjendelseskrifter, fordi disse give en ren og uforsalfet Fremstilling af den i Guds Ord indeholdte Lære. Disse Bekjendelseskrifter ere a) de tre gamle Symboler: det apostoliske, nicænske og athenasianske; b) den uforandrede Augsburger Konfession; c) Luthers mindre Katekismus.

Anmærkning: Årsagen til, at den lutheriske Kirkes øvrige Symboler endnu ikke opføres blandt vor Synodes symboliske Bøger, er alene den, at de hidtil for det meste ere vore Menigheder ubekjendte.

§ 4. For at bevare Enhed i gudstjenstlige Ceremonier tilraader Synoden Menighederne saavidt muligt fremdeles at benytte den norske Kirkes Ritual af 1685 og Alterbog af 1688.

Kapitel II.

Om Synodens Sammensætning og Inddeling samt om Optagelse af Medlemmer.

§ 1. Synoden bestaar af de Menigheder, som have sluttet sig sammen ved at antage denne Synodalforfatning.

§ 2. Staaende Medlemmer inden Synodesforbindelsen, hvilke med Hensyn til sin Embedsstilling altid staa under Synodens Opsyn, ere a) Præster, som betjene Synodens Menigheder, og som ere optagne i Synoden, samt b) Kirkeraadets Medlemmer.

§ 3. Som staaende Medlemmer kunne desuden optages a) Lærere ved Synodens Lærestalter, b) Præster for lutheriske Menigheder, som ikke staa i Synoden, samt c) fast ansatte Skolelærere for lutheriske Menigheder i eller udenfor Synoden.

§ 4. Synoden deles i saamange Distrikter, som et Synodemøde, overensstemmende med de i denne Forfatning givne Regler maatte bestemme. Ved det Synodemøde, som bestemmer Synodens Deling i Distrikter eller Oprettelsen af nye Distrikter, skulle de der tilstedeværende Medlemmer af de Distrikter, som oprettes, foretage de Valg m. m. som ere forordnede for at sætte disse Bestemmelser i Verk. Disse Valg træde strax i Kraft og gjælde, indtil ordentlige Valg overensstemmende med Kapitel VIII §§ 2 og 3 kunne ske.

§ 5. Naar en Menighed ønsker Tilslutning til Synoden, skal den indsende Andragende derom til Formanden i det Distrikt, til hvilket den ifølge sin Beliggenhed bør høre. Med dette Andragende skal følge a) Afskrift af Menighedsordningen og Menighedens Viløve som Beviser for, at dens Lære, Bekjendelse og Kirkeordning er ægte evangelisk lutherisk, b) rettelig bevidnet Erklæring om, at Synodens Forfatning er antagen i offentlig Menighedsråd. Disse Papirer skulle forelægges Distriktsynoden, som derpaa afgjør, om Andragendet skal bevilges.

§ 6. Naar Noget ønsker Optagelse som staaende Medlem af Synoden, maa han til Formanden i det Distrikt, inden hvis Grændser han bor, indsende Andragende derom, ledsaget af Erklæring om, at han ubetinget tilstemmer Synodens Lære og Bekjendelse samt underkaster sig dens Forfatning. Er det en Præst, som begjærer Optagelse, maa han tillige, inden Optagelsen kan ske, godtgjøre, at han er rettelig prøvet, ordentlig kaldet og lirkelig indviet til det geistlige Embede. Sagen tilligemed de vedlagte Papirer forelægges Distriktsynoden til Afgjørelse.

Kapitel III.

Om Synodens almindelige Møder og disse Sammensætning samt om Præstekonferencer.

§ 1. Efter det apostoliske Forbillede, som Ap. Gj. 15 giver, ordnes og ledes Synodens Anliggender ved dertil bestemte Møder. Saadanne ere Distrikts- og Synodemøder.

§ 2. Synodemøder holdes hvert tredie Aar, Distriktsynode hvert af de to mellemliggende Aar. Ved Synodemøderne holde tillige de forskjellige Distrikters i Synodemødet deltagende Præster og Repræsentanter Møder for at afgjøre Distrikternes særegne Anliggender.

§ 3. Enhver med Synoden forenet Menighed bør lade sig repræsentere ved Distriktsynoderne og Synodemøderne efter de i denne Forfatning angivne Regler. Repræsentanterne maa være Mand med godt Rygte og medbringe til Møderne Bevis for sit Valg.

§ 4. Medlemmer af Distriktsynoderne ere:

- De af Synodens staaende Medlemmer, som høre til Distriktet.
- Valgte Repræsentanter for de af Synodens Menigheder, som ligge indensfor Distriktet. Enhver med Synoden forenet Menighed bør lade sig repræsentere i Distriktsynoderne enten ved en af dens Midte valgte Repræsentant, eller ved en Repræsentant, som er valgt af den i Fællesskab med en eller flere Menigheder, som betjenes af samme Præst.

- c) Synodens Formand.
- b) Andre lutherste Kristne, som Distriktsynoden maatte oplyse.

§ 5. Medlemmer af Synodemøderne ere:

- a) Synodens staaende Medlemmer.
- b) Valgte Repræsentanter fra Synodens Menigheder. Hvert Præstegjæld har Ret til at sende to og bør sende en Repræsentant.
- c) Andre lutherste Kristne, som Synodemødet maatte oplyse.

§ 6. Til overordentlige Distrikts- og Synodemøder gjælde de til sidste ordentlige Møder fæste Valg.

§ 7. Stemmeberettigede ere:

A. Paa Distriktsynoderne.

- a) Præster, som høre til Distriktet og som betjene Menigheder, der høre til Distriktet.
- b) De af Distrikts Menigheder overensstemmende med §§ 3 og 4 valgte Vægrepræsentanter.

B. Paa Synodemøderne:

- a) Præster, som høre til Synoden og som betjene Menigheder, der høre til Synoden.
- b) Det af Synodens Menigheder overensstemmende med §§ 3 og 5 valgte Vægrepræsentanter.

§ 8. Foruden de i dette Kapitel ovenfor bestemte samt andre kirkelige Møder, som man til forskellige Tider og Steder kunde finde tjenlige, bør Synodens Præster ogsaa, saavidt muligt, komme sammen i større og mindre Præstekonferencer for ved gjensidig Belærelse og Formaning at befæste hverandre i Lærens Renhed og Enhed, fremme det kristelige Livs Udvikling og overhovedet dygtiggjøre hverandre til Embedet.

Disse Konferencers Protokoller skulle altid fremlægges for vedkommende Distriktsynode, samt naar det maatte fordras, ogsaa for Synodemødet.

Sømandsmissionen.

Forleden Søndag fik Parkland et uventet men høist kjærkomment Besøg af Past. Saarheim, lutherst Sømandsprest i Brooklyn, N. Y. Om Aftenen var vi forsamlede i Kirkefalsen og lyttede da først til en kort og grei Udlægelse og Anvendelse af Dagens Epistel, og derefter til et meget spændende Foredrag om Sømandenes Kaar og Stilling i Livet. Det synes underligt, at der i et frit Land som dette, med „Folkestyre“ skal gives en Klasse Mennesker, ja mere end en Klasse, som er næsten uden Beskyttelse af den verdslige Lov; men kanste det ikke forholder sig saa, at Folket „villigen lyder selvgivne Love“?—Desværre! Folket har nok lidet med Lovgivningen at gjøre. Bengene er nok i mange Stykker det bestemte. Det ser ikke ud til at være Retsfærdigheden, men Rammon, som dyrkes mest i Retsfærdighedens Templer.—Der har været nogle, som har moret sig med at give „the green Norwegians“ den ikke smukke Titel: „Voting Cattle,“ og det kan hændes, at nogle af disse kan have fortjent det; men vil man se paa de lovgivende Forsamlinger og paa Lovens Haandhevere fra Kongressen nedover til Raadet i Byerne, saa vil man ogsaa her finde anseelige Flokke af Stemmebæg; men disse høre til en gam-

mel ædel Race, Jarao saa nogle af dem ved Nifen. Allerede dengang aad de sine Naboer, men gav lidet Mælk.

Pastor Saarheim er paa en Reise rundt iblandt Menighederne for at oparbejde Interessen for Sømandsmissionen, og det kan i Sandhed trænges vel. Det er en Mission som hidtil er bleven alfor lidet paaagtet og understøttet af os, og det er heller ikke saa underligt. Sømandene berøre kun Landets Kyster, medens næsten hele vort Samsund befinder sig midt inde i Landet og mindst 1000 Mile fra nærmeste Kyst. Man har nok vidst af, at der var en saadan Mission igang, at den var nødvendig til en vis Grad, og man har ogsaa understøttet den adskilligt; men var det muligt, saa burde der i denne Sag gjøres langt mere.

Det er ikke bare ved Guds Ord her maa hjælpes, men ogsaa paa andre Maader. Sømandenes timelige Kaar, medens de er i Land, maa blive anderledes. Mon der ikke i New York eller en anden stor Havneby skalde findes en Charles Dickens, som vilde og kunde grundigt undersøge denne Stjændsel og saa skrive derom paa en saadan Maade, at Folk fik Øinene op. Thi selv om der blev given en Lov, som kunde raade Bod paa noget af dette Uvæsen, saa vilde den neppe blive benyttet, hvis den ikke blev støttet af en alvorlig og velgrundet Folkeopinion. Fra Tacoma reiste Past. Saarheim til Portland, derfra gaar han til San Francisco. Maaſte det senere bliver muligt efter Hukommelsen at gjengive noget af hans Foredrag, da ellers en Del Hentydninger i Foranstaaende vil være temmelig dunkle.

Bidrag til Pacific Lutheran University.

Miss Sophia Peterson, Taylor, Wis.....	\$ 2.00
Anton Andersen, La Crosse, Wis.....	5 00
Børre Andersen, " " "	5.00
Bød D. S. Olsen, Sec. fra Vor Frelsers Mgh. Stillwater, Minn. Past. Blomholms Kald.....	9.85
Bød G. D. Rustad, ved Past. N. P. Kivier \$25; ved Past. A. E. Lien \$1; Ved Past. Kognlie \$2.....	28.00
	\$49.85

For solgte Souvenirs.

Past. Dolven.....	\$.50
Anton Andersen, La Crosse, Wis.....	.50
Børre Andersen, " " "50
Past. J. Lindevold.....	.50
	\$2.00

Parkland, Wash, 24 Juli 1894. T. Larsen, Kasserer.

Betalende Subskribenter.

- 4de Aargang, R. Jensen, Dr. J. V. Jensen, L. C. Christensen, Enok Rygg, B. M. Benson, Fred Gulbrandsen, Børre Andersen, Rev. T. S. Brevig, R. Jøtil, Rev. D. Juul.
- 3die Aarg. Anton Alseth.
- 3de og 4de Aarg. E. D. Sæler, Rev. Rr. Magelsen, G. O. Rustad, J. G. Paulsen, Jøer Furnæs, John G. Holland.
- 4 og 5 Aarg. Chr. Blichfeldt.
- 3, 4, 5, Aarg. L. O. Villegaard.
- Nylig begyndte: Ole S. Uglem, G. P. Rjosnæs, Paul E. Foslien, Ristvedt, Prof. Meyer Brandvig.

